

Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences (KNAW) KONINKLIJKE NEDERLANDSE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN

Spectaculaire waarneming van geringde brandgans in Oost-China

van der Jeugd, H.P.

2021

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in KNAW Research Portal](#)

citation for published version (APA)

van der Jeugd, H. P. (2021). *Spectaculaire waarneming van geringde brandgans in Oost-China: Nature Today*. Nature Today. <https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=27482>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the KNAW public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain.
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the KNAW public portal.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

pure@knaw.nl

Spectaculaire waarneming van geringde brandgans in Oost-China

[Nederlands Instituut voor Ecologie \(NIOO-KNAW\)](#)

26-MRT-2021 - Een brandgans die geboren is in het Nederlandse Deltagebied en geringd door onderzoekers van het NIOO, blijkt te overwinteren in het oosten van China. Brandganzen zijn in China een zeer zeldzame verschijning. Hoe is deze vogel daar terechtgekomen? Dat weet hoofd Vogeltrekstation Henk van der Jeugd van het NIOO.

Deel deze pagina [🐦](#) [f](#) [in](#) [✉](#)

Chinese vogelaars zagen de gekleurringde brandgans in december 2020 langs de oevers van de Gele Rivier, in de provincie Henan in het oosten van China. De vogel was gepaard met een ongeringde brandgans, en het stel hield zich, samen met een aantal roodhalsganzen, op in een groep rietganzen. Pas op 1 januari 2021 kwam de vogel dichtbij genoeg om de ringen af te kunnen lezen. Ook konden er enkele foto's worden gemaakt door fotograaf Yu Xiaoyan. Aan de hand daarvan werd vastgesteld dat het ging om een brandgans met links een gele ring en rechts een blauwe, en de lettercode 'YTBV'.

De opvallende waarneming - ver buiten het normale verspreidingsgebied van de brandgans - werd gedeeld in een lokale groep, en vervolgens ingevoerd op de website Geese.org door Katherine Leung, lid van de groep en actief binnen het Global Flyway Network. Op Geese.org trok de waarneming ook de aandacht van Cor van Aart, fervent aflezer van kleurringen en al vele jaren actief in een groep die onder leiding van het NIOO de Nederlandse brandganspopulatie onderzoekt. Van Aart deed het aanvankelijk af als een invoerfout, maar niets bleek minder waar!

De geringde brandgans en zijn partner langs de oevers van de Gele Rivier (Bron: Yu Xiaoyan)

Geringd op Goeree

YTBV bleek op 5 juli 2019 als jong en nog niet vliegvlug mannetje geringd te zijn op de Westplaat Buitengronden - een van de vele brandganskolonies op het eiland Goeree-Overflakkee - door onderzoekers onder wie Henk van der Jeugd van het NIOO Vogeltrekstation. Vervolgens werd de vogel regelmatig afgelezen op Goeree in gezelschap van zijn ouders, die beide ook herkenbaar waren omdat de vader een zwarte halsband droeg en de moeder kleurringen. Een van de mensen die YTBV regelmatig in het vizier kregen, was Cor van Aart.

Maar op 9 april 2020 werd YTBV voor het laatst gezien, om daarna niet meer naar Goeree terug te keren. De onderzoekers vermoeden dat YTBV een vrouwtje heeft leren kennen in een grote groep overwinterende brandganzen, en haar vervolgens naar haar geboortegebied is gevolgd. De brandganzen die sinds 1984 in het Deltagebied broeden zijn geen trekvogels, maar het gebeurt regelmatig dat jonge mannelijke ganzen emigreren om te gaan broeden met een vrouwtje van Russische origine. Bij ganzen en andere watervogels zijn de vrouwtjes namelijk trouw aan hun geboortegrond, terwijl de mannetjes volgen.

Normaal gesproken gaat het daarbij om het 'terugexporteren' van Nederlandse brandganzen naar het oorspronggebied in Rusland. Maar de laatste jaren worden er tijdens het broedseizoen soms brandganzen veel verder oostelijk aangetroffen, en het vermoeden is dat ze daar ook proberen te broeden. YTBV heeft

mogelijk een vrouwtje gevonden uit één van deze nieuwe broedgebieden - wellicht op Jamal of Tajmyr, twee schiereilanden in Arctisch Rusland. Van daaruit is het mogelijk dat ze in het najaar van 2020 samen naar het zuidoosten zijn gevlogen in plaats van naar het zuidwesten. Vanuit Midden-Siberië is dat namelijk net zo ver als naar Nederland.

Hoofd Vogeltrekstation Henk van der Jeugd was erbij toen 'YTBV' werd geringd op Goeree (Bron: NIOO-KNAW)

Trendsettend stel

Misschien blijken YTBV en zijn partner trendsetters, en gaan oostelijk broedende brandganzen in de toekomst vaker in China overwinteren. De brandganspopulatie neemt al tientallen jaren toe, en dat is gepaard gegaan met de kolonisatie van nieuwe broed- en overwinteringsgebieden - hoewel tot nu toe altijd binnen de zogenaamde 'Flyway'. Steeds gebeurde dat doordat één paar vogels, per ongeluk of met opzet, iets nieuws probeerde. Ging dat goed, dan volgden hun nakomelingen het patroon en was een nieuwe traditie geboren.

De opvallende move van YTBV en partner is niet zonder gevaar, want populaties van ganzensoorten die in China overwinteren nemen in tegenstelling tot die in West-Europa en Noord-Amerika juist in rap tempo af. De traditionele overwinteringsgebieden staan namelijk onder grote druk door oprukkende landbouw, industrie, vervuiling en jacht. Maar als ze het redden, keren ze wellicht volgend jaar terug. De Chinese ganzenspotters zullen naar ze uitkijken.

Meer informatie

- In de uitzending van Vroege Vogels van 14 maart vertelt hoofd Vogeltrekstation Henk van der Jeugd over de omzwervingen van YTBV. Stomtoevallig was Vroege Vogels aanwezig bij het ringen van YTBV in 2019, net als Van der Jeugd zelf.
- Geese.org werd opgericht in 2005 en is één van de oudste en grootste websites voor waarnemingen van met kleurringen of halsbanden gemerkte vogels. Inmiddels is een bestand opgebouwd met miljoenen waarnemingen, en kunnen de duizenden waarnemers via de aangesloten Birding-app hun waarnemingen direct in het veld melden en informatie over de afgelezen vogels terugkrijgen. Geese.org wordt beheerd door Wageningen Environmental Research, Sovon Vogelonderzoek Nederland en Vogeltrekstation NIOO-KNAW.

Tekst: Vogeltrekstation NIOO-KNAW

Foto's: Yu Xiaoyan; NIOO-KNAW

32 duizend liefhebbers van natuur krijgen het al GRATIS natuurnieuws per email van Nature Today!
Topbiologen delen hun kennis graag.
Meld je ook aan

Zie ook

- Roodborsttapuit grootste daler afgelopen week
1-nov-2020
- Waar zijn de kleine zwanen gebleven? Honderden kilometers oostelijker!
10-jun-2020
- Brandganzen trekken sneller door klimaatverandering, maar zijn nog steeds te laat
3-jun-2018
- Kunnen brandganzen het klimaat voorspellen?
18-apr-2017
- Zachte winter en veel watervogels
16-jan-2015

Laatste berichten

- Is deze kou funest voor vlinders?
8-apr-2021
- Tiende Vleermuizen in de Stad-dag belicht veelzijdig nachtleven
8-apr-2021
- Waar komen de gaten in het Friese blauwgrasland vandaan?
8-apr-2021
- Natuurjournaal 8 april 2021
8-apr-2021
- Morchella dunensis vorig jaar herkend als nieuwe Nederlandse morieljesoort
7-apr-2021
- Aantal wilde bestuivers op heideterreinen neemt af in de aanwezigheid van bijenkasten
7-apr-2021
- Vanaf nu IFAW op Nature Today
7-apr-2021
- Natuurjournaal 7 april 2021
7-apr-2021
- Tickets en programma cursus Planten en Dieren Herkennen
6-apr-2021
- Woekerende watercrassula
6-apr-2021

